

Sygn. akt VIII U 123/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 kwietnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący Sędzia SO Iwona Jawor –Piszc

Protokolant st. sekretarz sądowy Justyna Nadolna

po rozpoznaniu w dniu 3 kwietnia 2018 roku w Lublinie

sprawy G. D. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania G. D. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 18 listopada 2016 roku znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala, iż G. D. (1) nie podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności jako wspólnik spółki jawnej od dnia 1 listopada 2013 roku do dnia 18 listopada 2014 roku.

Sygn. akt VIII U 123/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 listopada 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdził, że G. D. (1) podlega z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym w dniu 13.02.2001r., w okresach od 19.02.2001r. do 20.02.2001r., od 13.03.2001r. do 14.05.2005r., od 01.11.2005r. do 18.11.2014r.

Dodatkowo ustalił podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne w miesiącu 03.2003r. w wysokości 2670,50 zł, w miesiącu 04.2003 r. w wysokości 3358,86 zł.

Powołując się na art. 83a ust. 1, art. 83 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 9 ust. 1, 1a i 2, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. 2017 poz.1877 tekst jednolity ze zm. zwanej dalej ustawą systemową) organ rentowy podniósł, że dokonał analizy okresów ubezpieczeniowych wnioskodawcy analizując różne tytuły ubezpieczeniowe i ustalił okresy podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom w tym z tytułu bycia (...) spółki jawnej (...), G. D. (1) zarejestrowanej pod numerem (...) w okresie od 24.03.2003r. do 18.11.2014r. (decyzja akt ZUS, postanowienie o zmianie decyzji z dnia 14 marca 2018r. k. 52, pismo ZUS k. 51).

Odwołanie od decyzji w dniu 21 grudnia 2016 roku złożył wnioskodawca. Wskazał, iż decyzję skarży w części. Podniósł, iż od dnia 1 listopada 2013 roku do dnia 18 listopada 2014 roku spółka jawna nie prowadziła działalności gospodarczej bowiem uchwałą wspólników z dnia 21 października 2013 roku postawiono spółkę w stan likwidacji, a w dniu 18

listopada 2014 roku Sąd Rejonowy wykreślił podmiot ten z KRS, wobec tego w okresie od dnia 1 listopada 2013 roku do dnia 18 listopada 2014 roku nie może podlegać obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym (odwołanie k. 2-3).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy domagał się jego oddalenia, argumentując jak w treści zaskarżonej decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 16-17).

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska procesowe, przy czym pełnomocnik ZUS wskazał, iż w okresie spornym tytułem ubezpieczeniowym jaki organ rentowy przyjął stwierdzając podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym jest status wnioskodawcy jako (...) Spółki jawnej (...), G. D. (1) zarejestrowanej pod numerem (...), wykreślonej z KRS w dniu 18 listopada 2014 roku (protokół k. 30, pismo k. 51).

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje.

G. D. (1) i E. M. (1) utworzyli spółkę jawną umową z dnia 1 marca 2003 r. Spółka zajmowała się przewozem osób. W skład majątku spółki wchodził autokar kupiony przez G. D. i męża E. M., na zakup którego zaciągnięty został przez kupujących kredyt. Spłata kredytu trwała 9 lat. Autokar był zapisany na wnioskodawcę jako osobę fizyczną. Stanowił współwłasność z E. M. (2), która po śmierci męża nabyła jego udział. Spółka jawna (...), G. D. (1) miała koncesję na przewóz osób w kraju i za granicą. Działalność Spółki nie była dochodowa dochody z tej działalności nie wystarczały na koszty i nie były generowane dla wspólników dochody. Wspólnicy podjęli decyzję o likwidacji spółki. Zlikwidowali ją w drodze uchwały wspólników podjętej dnia 21 października 2013 roku ze wskazaniem dnia likwidacji 1 listopada 2013 roku. Wnioskodawca spłacił spółniczkę w uzgodnionym terminie, przejmując na wyłączność autokar (uchwała k. 14, wpis do KRS K. 10 akta ZUS, wnioski o wykreślenie Spółki k. 4-13).

W dniu 8 listopada 2013 roku Prezydent Miasta L. stwierdził wygaśnięcie Licencji Nr (...). Główny Inspektor Transportu drogowego stwierdził wygaśnięcie z dniem 12 listopada 2013 roku uprawnień wynikających z licencji na wykonywanie międzynarodowego zarobkowego przewozu osób autokarem lub autobusem. Wniosek o wykreślenie Spółki jawnej z KRS był składany dwukrotnie. Pierwszy został zwrócony wobec braków formalnych (wnioski k. 4-13, zarządzenie o zwrocie k. 15). Z dniem 18 listopada 2014 roku Sąd Rejonowy wykreślił Spółkę z KRS. Spółka na wezwanie Urzędu Skarbowego złożyliśmy deklaracje zerowe za, nie wykazując ani przychodów ani kosztów uzyskania przychodu od 1.11.2013 do 18.11.2014 r. Wnioskodawca złożył deklarację wyrejestrowując go ZUS z dniem 1 listopada 2013 r. (dokumenty k. 40)

Wnioskodawca ze swoim synem założyli spółkę z o.o. (...). Udziały wspólników były równe. Wnioskodawca swój autokar użyczył spółce z o.o. w celu świadczenia usług przewozu osób. Spółka z o.o. w dniu 2 października 2016 roku otrzymała regon, została z dniem 14 listopada 2013 roku zarejestrowana jako płatnik podatku VAT. Prezydent Miasta L. z dniem 8 listopada 2013 roku udzielił na rzecz (...) spółka z o.o. G. D. (1), K. D. licencji. Jednocześnie wnioskodawca zawarł ze spółką umowę użyczenia pojazdu objętego licencją na rzecz Spółki z o.o. W dniu 14 listopada 2013 roku (...) spółka z o.o. otrzymała licencję na zarobkowy przewóz autokarowy osób, a wnioskodawca zawarł w dniu 6 listopada 2013 rok umowę użyczenia spółce (...) spółka z o.o. autokaru. W dniu 13 listopada 2013 roku (...) spółka z o.o. otrzymała zezwolenie na wykonywanie zawodu przewoźnika drogowego (zeznania wnioskodawcy k. 30-31,37-38, zeznania wnioskodawcy k. 30-31,37-38, dokumenty koncesje, zezwolenia, umowy k. 40, wnioski do KRS, zarządzenie o zwrocie k.4-13).

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o powołane dowody osobowe i z dokumentów. Sąd uznał za wiarygodne dowody z zeznania wnioskodawcy. Na obdarzenie wiarą zasługiwały w szczególności zeznania wymienionego, w których wskazywał okoliczności i przyczyny podjęcia przez wspólników uchwały o likwidacji Spółki jawnej oraz daty z jaką wspólnicy podjęli decyzję o jej likwidacji i w efekcie zaprzestania prowadzenia przez Spółkę jawną działalności gospodarczej. W tym zakresie zeznania wnioskodawcy znajdują potwierdzenie w złożonych dokumentach - utraty przez dotychczasowy podmiot licencji i zezwoleń oraz uzyskaniu licencji i zezwoleń przez nowo powstały podmiot spółkę z o.o. (...) oraz wniosków o wykreślenie spółki z KRS i odpisu z KRS. Sąd uznał, iż zeznania wnioskodawcy są logiczne i wewnętrznie spójne i znajdują potwierdzenie w obiektywnych dowodach z dokumentów. Te zaś nie budzą żadnych wątpliwości co do swej wiarygodności, nie były kwestionowane przez ZUS,

zostały sporządzone przez podmioty w granicach ich prawnego umocowania. W szczególności przekonują zeznania wnioskodawcy iż z dniem 1 listopada 2013 roku spółka jawna, której był współnikiem zaprzestała swej działalności bowiem w tym czasie utraciła licencje i koncesje jakie były konieczne do wykonywania przedmiotu swej działalności oraz nie dysponowała środkami transportu koniecznymi do wykonywanych usług transportowych, a te należały przecież do istoty działalności spółki jawnej.

Odnosząc się natomiast do wiarygodności i mocy dowodowej dowodów ze zgromadzonych dokumentów wskazać trzeba, że co do zasady stanowiły one wiarygodny materiał dowodowy, ich autentyczność i prawdziwość nie została skutecznie podważona w toku postępowania i nie wzbudziła wątpliwości Sądu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Dokonując oceny prawnej, na wstępie należy podnieść, iż okoliczności faktyczne nie były sporne w sprawie. Natomiast istota sporu sprowadzała się do kwestii czy podjęta w okolicznościach faktycznych sprawy przez współników uchwała o likwidacji z dniem 1 listopada 2013 roku spółki jawnej spowodowała ustanie tytułu podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym dla wnioskodawcy w rozumieniu art. 8 ust. 6 pkt. 4 ustawy systemowej oraz treści normatywnej wskazanego przepisu i odpowiedzi na pytanie czy status współnika spółki jawnej wypełnia dysponując powołanej normy rodząc tym samym tytuł ubezpieczeniowy.

Dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy odwołać należy się do art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 8 ust. 6 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4 ustawy systemowej regulujących zakres podmiotowy i przedmiotowy w tym okresie obowiązków podlegania ubezpieczeniom społecznym. Obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność. Za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się m.in. współnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz współników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej. W myśl art. 13 pkt 4 ustawy osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności (z wyłączeniem - od dnia 20 września 2008 r. - okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej).

Przytoczony stan prawny wymaga zatem dokonania analizy źródła obowiązku ubezpieczenia społecznego współnika spółki jawnej. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego i sądów powszechnych nie budzi wątpliwości, iż obowiązek ubezpieczenia społecznego współnika spółki jawnej wynika wyłącznie z członkostwa w spółce jawnej prowadzącej faktycznie działalność gospodarczą (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 22 lutego 2006 r. I UZP 4/05, OSNP 2006 nr 19-20, poz. 304, wyroki SN z dnia 13 września 2010 r. II UK 82/10 OSNP 2012/1-2/21, wyroki SA w Warszawie z dnia 11 kwietnia 2017 r. III AU a 1822/15 LEV nr 2381500, SA w Gdańsku z dnia 15 lipca 2016 r. III AUa 425/16 LEX nr 2123029).

Zgodnie z art. 22 § 1 Kodeksu spółek handlowych spółka jawna jest spółką osobową mającą na celu prowadzenie przedsiębiorstwa pod własną firmą, spółka osobowa może we własnym imieniu nabywać prawa, w tym własność nieruchomości i inne prawa rzeczowe, zaciągać zobowiązania, pozywać i być pozywana (art. 8 § 1) i prowadzi przedsiębiorstwo pod własną firmą (art. 8 § 2). Z kolei w myśl art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. 2017 r. poz. 2168 jednolity tekst ze zm.) przedsiębiorcą w jej rozumieniu jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą (ust. 1), zdefiniowaną w art. 2 jako zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

W świetle przytoczonych wyżej przepisów spółka jawna posiada zdolność prawną i prowadzi przedsiębiorstwo we własnym imieniu i pod własną firmą, a tym samym to ona posiada status przedsiębiorcy podejmującego i wykonującego działalność gospodarczą, a nie jej współnicy (Komentarz KSH A.Kidyba art. 22 teza 1). Inaczej mówiąc, członkostwo w spółce jawnej nie jest prowadzeniem działalności gospodarczej, a jej współnicy nie podlegają

ubezpieceniom społecznym z tytułu prowadzenia takiej działalności, jak to ma miejsce w przypadku wspólników spółki cywilnej, będących przedsiębiorcami w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej (art. 4 ust. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej). Z tego względu w odniesieniu do tych ostatnich w orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażany jest pogląd, że skoro nieodzownym atrybutem działalności gospodarczej jest jej wykonywanie w sposób zorganizowany i ciągły, to sam udział w spółce cywilnej, niepołączony z uczestnictwem w działalności tej spółki, nie stanowi wystarczającej podstawy do zaistnienia obowiązkowego ubezpieczenia, o którym stanowi art. 13 ust. 4 ustawy systemowej (wyroki z dnia 12 maja 2005 r., I UK 275/04, OSNP 2006 nr 3-4, poz. 59 i z dnia 21 maja 2008 r., III UK 112/07, LEX nr 491466). Stanowiska tego nie można jednak wprost przenosić na wspólników spółki jawnej, którzy nie prowadzą działalności gospodarczej (działalność tę prowadzi spółka), a tytułem podlegania przez nich obowiązkowym ubezpieceniom społecznym jest pozostawanie wspólnikami takiej spółki, tj. spółki, która prowadzi faktycznie działalność gospodarczą .

Z treści art. 8 ust. 1 pkt 4 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej wynika, że dla potrzeb podlegania obowiązkowym ubezpieceniom społecznym wspólnik spółki jawnej uważany jest za osobę prowadzącą działalność pozarolniczą. Pozostawanie wspólnikiem takiej spółki stanowi zatem prowadzenie pozarolniczej działalności w rozumieniu art. 8 ust. 1 pkt 4 ustawy. W rezultacie, skoro zgodnie z art. 22 k.s.h. spółką jawna jest spółka osobową mająca na celu prowadzenie pod własną firmą przedsiębiorstwa (zorganizowanego zespołu składników niematerialnych i materialnych przeznaczonego do prowadzenia działalności gospodarczej - art. 55¹ k.c.), to obowiązkowo ubezpieceniom społecznym podlega każdy będący osobą fizyczną wspólnik spółki jawnej związanej w celu prowadzenia przez nią działalności gospodarczej i prowadzącej taką działalność. Powyższe rozważania należy powiązać z treścią art. 13 ust. 4 ustawy systemowej , który wprost stanowi o ramach czasowych istnienia obowiązku podlegania ubezpieceniom społecznym wiążąc je do ram czasowych faktycznego prowadzenia działalność gospodarczej. Z tego względu wykonywanie pozarolniczej działalności, o którym stanowi art. 13 ust. 4 ustawy systemowej, to nic innego jak posiadanie statusu wspólnika spółki jawnej, prowadzącej działalność gospodarczą. Podleganie przez wspólnika takiej spółki obowiązkowo ubezpieceniom społecznym istnieje zatem w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności pozarolniczej do dnia zaprzestania jej wykonywania przez spółkę w powiązaniu z okresem posiadania statusu przez daną osobę fizyczną wspólnika w spółce jawnej prowadzącej (wykonującej) działalność gospodarczą. Natomiast sam fakt bycia wspólnikiem spółki jawnej, która nie prowadzi faktycznie działalności gospodarczej nie spowoduje powstania tytułu ubezpieceniowego w omawianym zakresie.

Należy podnieść, iż wspólnicy spółki jawnej w dniu 21 października 2013 roku podjęli uchwałę o likwidacji spółki jawnej z dniem 1 listopada 2013 roku. Okoliczność tą należy poddać ocenie prawnej przez pryzmat art. 58 § 1 pkt 2 k.s.h., który stanowi, iż rozwiązanie spółki powoduje jednomyślną uchwałą wszystkich wspólników. Wnioskodawca i drugi wspólnik podjęli uchwałę o rozwiązaniu spółki i przeprowadzili jej likwidację poprzez rozdysponowanie majątkiem spółki. Wobec podjętej uchwały spółka jawna utraciła swój byt prawny (wyrok SN z dnia 24 lipca 2009 r. II CSK 134/09 LEX nr 528221). Wykreślenie z KRS, nastąpiło w dniu 18 lipca 2014 roku, ale ta okoliczność nie może mieć decydującego znaczenia dla istnienia obowiązku podlegania ubezpieceniom społecznym przez wspólnika spółki jawnej, która zaprzestała faktycznie prowadzenia swej działalności gospodarczej z dniem 1 listopada 2013 roku. Prowadzenie działalności gospodarczej o tyle stanowi tytuł podlegania ubezpieceniom, o ile faktycznie dany podmiot (in concreto spółka jawna) działalność gospodarczą wykonuje, co wynika wprost z art. 13 ust. 4 ustawy systemowej (wyroki SN z dnia 13 września 2016 r. I UK 455/15 LEX nr 2122404, z dnia 19 lutego 2010 r., II U K 186/09 , LEX nr 590235; z dnia 22 lutego 2010 r. I UK 240/09, LEX nr 585723; z dnia 18 listopada 2011 r. I UK 156/11, LEX nr 1102533). Skoro z ustalonego stanu faktycznego wynika, iż faktycznie spółka jawna zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej z dniem 1 listopada 2013 roku (uległa rozwiązaniu, utraciła środki trwałe, konieczne licencje i koncesje) to w okresie spornym w sprawie nie może wnioskodawca podlegać obowiązkowym ubezpieceniom społecznym z tytułu bycia wspólnikiem spółki jawnej jak wywodzi ZUS.

Mając powyższe na uwadze oraz na podstawie powołanych przepisów i na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.